GENERALINIO ADVOKATO
GERARD HOGAN IŠVADA,
pateikta 2020 m. lapkričio 26 d.[1]

Byla C-572/18 P

thyssenkrupp Electrical Steel GmbH,
thyssenkrupp Electrical Steel Ugo
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas – Muitų sąjunga – Muitinės ekspertų grupės išvados – Reglamentas Nr. 952/2013 – 211 straipsnio 6 dalis – Laikinojo įvežimo perdirbti tam tikrus orientuoto grūdėtumo elektrotechninio plieno gaminius leidimas – Ekonominių sąlygų tikrinimas – Muitinės ekspertų grupės išvadų privalomasis pobūdis – Aktas, dėl kurio negalima pareikšti ieškinio“

I. Įvadas

1. Šiuo apeliaciniu skundu apeliantės prašo Teisingumo Teismo panaikinti 2018 m. liepos 2 d. Nutartį *thyssenkrupp Electrical Steel ir thyssenkrupp Electrical Steel Ugo / Komisija*[2] (toliau – skundžiama nutartis), kuria Bendrasis Teismas atmetė apeliančių ieškinį kaip nepriimtiną. Šis ieškinys buvo pareikštas dėl vadinamosios Komisijos „išvados“.

2. Šiame ginče keliamas pagrindinis klausimas, ar Komisijos išvada, kurioje nustatyta, kad vykdant muitinės procedūrą dėl leidimo pasinaudoti vadinamuoju „laikinuoju įvežimu perdirbti“ „buvo įvykdytos ekonominės sąlygos“[3], yra aktas, kuriuo siekiama sukelti pagal SESV 263 straipsnio 1 dalį skundžiamas teisines pasekmes.

3. „Laikinojo įvežimo perdirbti procedūra“ reglamentuojama Muitinės kodekso 256–258 straipsniuose ir pagal ją leidžiama laikinai sustabdyti importo muitus, PVM ir kitus mokesčius arba prekybos politikos priemones, importuojant prekes į ES iš trečiųjų šalių. Produktai, gaunami vykdant tokį perdirbimą, yra reeksportuojami arba išleidžiami į laisvą apyvartą Europos Sąjungoje ir pastaruoju atveju reikia sumokėti mokesčius už iš pradžių importuotas žaliavas arba perdirbtus produktus. Taikant šį režimą, reikia gauti muitinės leidimą.

1 Originalo kalba: anglų.

2 T-577/17, nepaskelbta Rink., EU:T:2018:411.

3 Žr. 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (nauja redakcija) (toliau – Muitinės kodeksas), 211 straipsnio 4 dalies b punktą ir 6 dalį (OL L 269, 2013, p. 1).

4. Šioje byloje buvo pateiktas prašymas išduoti laikinojo įvežimo perdirbti tam tikrus Japonijos kilmės orientuoto grūdėtumo elektrotechninio plieno gaminius (angl. GOES), kuriems buvo taikomos Europos Komisijos nustatytos antidempingo priemonės, leidimą [4]. Antidempingo priemonės buvo taikomos tų medžiagų importui, atsižvelgiant į tai, kad jų kaina buvo mažesnė nei nustatytoji mažiausia importo kaina. Išduoto laikinojo įvežimo perdirbti leidimo pasekmės šioje byloje buvo susijusios su tuo, kad importuotojas nebūtų turėjęs mokėti antidempingo muito, taip pat nebūtų turėjęs pateikti kokių nors įrodymų, kad dempingas buvo pašalintas.

5. Todėl apskritai nereikia stebėtis, kad tokiam išduotam leidimui atkakliai priešinosi Europoje GOES gaminantys konkurentai. Jie teigia, kad dėl tokio leidimo būtų apeinamos įgyvendinimo reglamente, kuriame numatytos tokios antidempingo priemonės, nustatytos procedūros. Vis dėlto šiame apeliaciniame skunde keliamas klausimas, ar šie konkurentai šioje byloje gali toliau ginčyti minėtos Komisijos išvados galiojimą arba ar, užuot tai darę, jie gali ginčyti tik nacionalinės muitinės išduotą laikinojo įvežimo perdirbti leidimą savo nacionaliniuose teismuose [5]. Atsakymas į šį klausimą priklauso nuo to, ar Komisijos išvada buvo siekiama sukelti teisinių pasekmių, o, jei taip, taip pat reikia atsakyti į klausimą, ar priemonė yra tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su apeliantėmis, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio 1 dalį.

6. Kriterijai, kurie turi būti taikomi nustatant, ar aktu siekiama sukelti teisinių pasekmių, jokiais būdais nėra nauji ir jie nurodyti skundžiamos nutarties 28 punkte. Vis dėlto ir nepaisant to, kad Teisingumo Teismas Sprendime *Friesland Coberco Dairy Foods* [6] išaiškino nuostatą [7], kuri yra beveik identiška 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 [8] 259 straipsnio 5 daliai, dėl šioje byloje nagrinėjamos nuostatos lieka abejonių, ar išvada dėl ekonominių sąlygų reiškia privalomą teisės aktą, bent jau dėl Komisijos ir valstybių narių administracinės praktikos, kurioje nustatyta visiškai priešinga pozicija, kurios dabar laikosi Komisija. Šiuo klausimu galima pažymėti, kad Sprendime *Friesland Coberco* Teisingumo Teismas konstatavo, kad frazė, pagal kurią reikalaujama, kad nacionalinės muitinės „atsižvelgtų“ į Muitinės kodekso komiteto išvadas, reiškia, jog šio komiteto išvados nėra privalomos nacionalinėms muitinėms [9]. Šioje byloje kyla labai panašus teisės aktų aiškinimo klausimas.

7. Todėl šis apeliacinis skundas yra galimybė Teisingumo Teismui dar kartą išnagrinėti savo poziciją dėl to, ką reikėtų laikyti privalomais aktais nagrinėjant bet kokį ginčą pagal SESV 263 straipsnį. Tačiau, prieš pradedant nagrinėti šiuos klausimus, pirmiausia būtina nurodyti susijusias teisės nuostatas. Kadangi apeliantės remiasi teisės aktų pakeitimais, padarytais po to, kai buvo priimtas Sprendimas *Friesland Coberco*, būtina remtis teisine sistema, kuri galiojo nagrinėjant bylą, taip pat paskesniais pakeitimais, kurie yra svarbūs atsižvelgiant į dabartinę bylą.

4 2015 m. spalio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/1953, kuriuo tam tikriems importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos, Japonijos, Korėjos Respublikos, Rusijos Federacijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės orientuoto grūdėtumo plokštiems valcavimo produktams iš silicinio elektrotechninio plieno nustatomas galutinis antidempingo muitas (OL L 284, 2015, p. 109).

5 Remiantis apeliančių prašymu leisti pateikti dubliką, apeliantės pateikė apeliacinį skundą *Rechtbank Noord-Holland* (Šiaurės Olandijos teismas, Nyderlandai), ginčydamos, tai, kad Nyderlandų muitinė atmetė jų prieštaravimus dėl išduoto laikinojo įvežimo perdirbti leidimo.

6 2006 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Friesland Coberco Dairy Foods* (C-11/05, EU:C:2006:312) (toliau – Sprendimas *Friesland Coberco*') 25–33 punktai. Sprendimas yra susijęs su muitinės kontroliuojamu perdirbimu, o ne laikinuoju įvežimu perdirbti. Šias procedūras jau buvo pradėta jungti pagal 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 450/2008, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (Modernizuotas muitinės kodeksas) (OL L 145, 2008, p. 1), žr. to reglamento 33 konstatuojamąją dalį. Tau buvo toliau tęsiama pagal Muitinės kodeksą, žr. to kodekso 50 konstatuojamąją dalį.

7 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, 504 straipsnio 4 dalis (OL L 253, 1993 m., p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3).

8 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (OL L 343, 2015, p. 558).

9 Sprendimo *Friesland Coberco* 26–27 punktai.

II. Teisinė sistema

A. ES teisė

1. Nagrinėjant bylą „Friesland Coberco“ galioję teisės aktai

a) Reglamentas Nr. 2913/92

8. Reglamento Nr. 2913/92[10] 130 straipsnyje aprašyta muitinės kontroliuojamo perdirbimo procedūra, kurią taikant produktus, gautus po tokių perdirbimo operacijų, buvo leidžiama išleisti į laisvą apyvartą taikant jiems galiojančius importo muitus. Pagal 132 straipsnį turėjo būti prašoma išduoti leidimą.

9. Reglamento Nr. 2913/92 133 straipsnyje[11] buvo nustatytos tokio leidimo išdavimo sąlygos:

„Leidimai išduodami tik:

<…>

e) tada, jeigu įvykdyti būtini šios procedūros taikymo reikalavimai – padėti sudaryti arba išlaikyti gamybinės veiklos Bendrijoje sąlygas nepadarant neigiamo poveikio esminiams panašias prekes gaminančių Bendrijos gamintojų interesams (ekonominės sąlygos). Atvejai, kuriais ekonominės sąlygos laikomos įvykdytos, gali būti nustatomi taikant Komiteto procedūrą.“

10. Muitinės kodekso komiteto vaidmuo, susijęs su pagalba Komisijai laikantis reglamento nuostatų, buvo aprašytas Reglamento Nr. 2913/92 247–249 straipsniuose. Reglamento Nr. 2913/92 249 straipsnyje nustatyta:

„Komitetas gali nagrinėti bet kurį su muitų teisės aktais susijusį klausimą, kurį savo iniciatyva arba valstybės narės atstovo prašymu iškelia Komiteto pirmininkas.“

b) Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93

11. Reglamento Nr. 2454/93[12] 502 ir 504 straipsniai priklausė skirsniui „Ekonominės sąlygos“. Abiejuose šiuose straipsniuose buvo aptartas muitinės vaidmuo, kurį ji atliko Muitinės kodekso komitetui tikrinant ekonomines sąlygas. Reglamento Nr. 2454/93 502 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išskyrus tuos atvejus, kai ekonominės sąlygos laikomos įvykdytomis pagal 3, 4 arba 6 skyrius, leidimas neišduodamas muitinėms nepatikrinus ekonominių sąlygų.“

10 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2913/92, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42), buvo panaikintas Reglamentu Nr. 952/2013. Modernizuotas muitinės kodeksas pagal 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 450/2008, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (Modernizuotas muitinės kodeksas) (OL L 145, 2008, p. 1), kuris buvo priimtas vietoj jo, buvo pakeistas Sąjungos muitinės kodeksu pagal Reglamentą Nr. 952/2013 dar prieš Modernizuotam muitinės kodeksui visiškai įsigaliojant.

11 Iš dalies pakeistas 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2913/92, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 311, 2000, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 239.

12 OL L 253, 1993 m., p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3, netiesiogiai panaikintas 2016 m. balandžio 1 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/481, kuriuo panaikinamas Komisijos reglamentas (EEB) Nr. 2454/93, nustatantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 87, 2016, p. 24).

12. Reglamento Nr. 2454/93 504 straipsnio 1 ir 4 dalyse buvo nustatyta:

„1. Kai patikrinimas inicijuotas pagal 503 straipsnį, informacija apie jį siunčiama Komisijai. Joje nurodomi jau atlikto patikrinimo rezultatai.

<…>

4. Suinteresuotos muitinės ir bet kurios kitos muitinės, tvarkančios panašius leidimus ar prašymus, atsižvelgia į Komiteto išvadą.

<…>“

2. Šioje byloje taikoma teisė

a) Muitinės kodeksas

13. Toliau būtina išnagrinėti naujos redakcijos Muitinės kodekso nuostatas. Pagal naujos redakcijos Muitinės kodekso 210 straipsnį prekėms gali būti taikomos specialios procedūros, įskaitant laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą.

14. Muitinės kodekso 211 straipsnio 1 dalyje išvardytos procedūros, kurioms reikalingas leidimas, o 4–6 dalyse aptariamos papildomos sąlygos, kurias, be kita ko, reikia įvykdyti norint gauti laikinojo įvežimo perdirbti leidimą. Tai yra šios nuostatos:

„1. Muitinės leidimo reikia:

a) norint taikyti laikinojo įvežimo perdirbti ar laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą, laikinojo įvežimo ar galutinio vartojimo procedūrą;

<…>

4. Jeigu nenumatyta kitaip ir be to, kas išdėstyta 3 dalyje, 1 dalyje nurodytas leidimas suteikiamas tik tada, kai įvykdomos visos šios sąlygos:

a) muitinė gali vykdyti muitinės priežiūrą nenaudodama administracinių priemonių, kurios yra neproporcingos siekiamai gauti ekonominei naudai;

b) leidimas taikyti perdirbimo procedūrą neturės neigiamo poveikio esminiams Sąjungos gamintojų interesams (ekonominės sąlygos).

5. Išskyrus atvejus, kai įrodyta priešingai arba kai ekonominės sąlygos laikomos įvykdytomis, laikoma, kad neigiamas poveikis esminiams Sąjungos gamintojų interesams, nurodytas 4 dalies b punkte, nebus padarytas.

6. Jeigu yra įrodymų, kad gali būti padarytas neigiamas poveikis esminiams Sąjungos gamintojų interesams, Sąjungos mastu atliekamas ekonominių sąlygų tikrinimas.“

15. Muitinės kodekso 212 straipsnyje „Įgaliojimų delegavimas“ nustatyta:

„Komisijai pagal 284 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant nustatyti:

a) leidimo taikyti 211 straipsnio 1 dalyje nurodytas procedūras suteikimo sąlygas;

b) 211 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų sąlygų taikymo išimtis;

c) atvejus, kai pagal 211 straipsnio 5 dalį ekonominės sąlygos laikomos įvykdytomis.“

16. Muitinės kodekso 213 straipsnis „Vykdomųjų įgaliojimų suteikimas“ suformuluotas taip:

„Komisija įgyvendinimo aktais nustato 211 straipsnio 6 dalyje nurodyto ekonominių sąlygų tikrinimo procedūrines taisykles.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 285 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“

b) Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446

17. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446 (toliau – deleguotasis reglamentas)[13] 166 straipsnio 1 dalyje nustatyta bendra taisyklė, kad Muitinės kodekso 211 straipsnio 4 dalies b punkte nustatytos sąlygos netaikomos laikinojo įvežimo perdirbti leidimui, be to, toje dalyje nustatytos trys šios taisyklės išimtys.

18. Deleguotojo reglamento 167 straipsnyje išvardyta 19 atvejų, kuriais laikoma, kad laikinojo įvežimo perdirbti ekonominės sąlygos pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 5 dalį laikomos įvykdytomis.

c) Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447

19. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 (toliau – įgyvendinimo reglamentas)[14] 259 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 dalyse aptariamas ekonominių sąlygų tikrinimas pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalį ir jos suformuluotos taip:

„1. Jei, gavus Kodekso 211 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą prašymą išduoti leidimą, pagal Kodekso 211 straipsnio 6 dalį turi būti patikrintos ekonominės sąlygos, muitinės, kompetentingos priimti sprendimą dėl prašymo, administracija nedelsdama perduoda bylą Komisijai ir paprašo atlikti tokį tikrinimą.

<…>

4. Komisija įsteigia iš valstybių narių atstovų sudarytą ekspertų grupę, kuri konsultuoja Komisiją, kad ši galėtų nuspręsti, ar įvykdytos ekonominės sąlygos.

5. Atitinkama muitinė ir visos kitos muitinės, tvarkančios panašius prašymus ar leidimus, atsižvelgia į išvadą dėl ekonominių sąlygų.

Išvadose dėl ekonominių sąlygų gali būti nurodyta, kad ištirtas atvejis yra vienetinis, todėl negali būti laikomas precedentu kitiems prašymams ar leidimams.

6. Jei padaroma išvada, kad ekonominės sąlygos nebevykdomos, kompetentinga muitinė atitinkamą leidimą atšaukia. Atšaukimas įsigalioja ne vėliau kaip per metus nuo dienos, einančios po dienos, kurią leidimo turėtojas gavo sprendimą dėl atšaukimo.“

13 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (OL L 343, 2015, p. 1.)

14 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (OL L 343, 2015, p. 558).

d) Kitos su ekspertų grupėmis susijusios taisyklės

20. 2016 m. gegužės 30 d. Komisijos sprendimo, nustatančio horizontaliąsias taisykles dėl Komisijos ekspertų grupių sudarymo ir veikimo [15], susijusio su pranešimu Komisijai „Komisijos ekspertų grupių veiklos organizavimo taisyklės. Horizontaliosios taisyklės ir viešasis registras [16] (toliau – horizontaliosios taisyklės)“, 3 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta, kad ekspertų grupės teikia Komisijai konsultacijas ir specialiąsias žinias. Pagal to sprendimo 5 straipsnį ekspertų grupių įgaliojimai ir užduotys turi būti aiškiai apibrėžti.

21. Muitinės ekspertų grupė sudaroma remiantis Muitinės ekspertų grupės įgaliojimais [17]. Jai taikomos horizontaliosios Komisijos ekspertų grupių taisyklės ir pagal įgaliojimų 2 straipsnio g punktą ji teikia konsultacijas tikrinant, ar įvykdytos ekonominės sąlygos.

22. Pagal Muitinės ekspertų grupės darbo tvarkos taisyklių [18] 1 straipsnio 1 dalį kiekviena valstybė narė laikoma muitinės ekspertų grupės nare ir ji priima sprendimą dėl savo delegacijos sudėties. Šių darbo tvarkos taisyklių 8 straipsnyje aprašyta procedūra, kuria privalo vadovautis muitinės ekspertų grupė konsultuodama Komisiją dėl ekonominių sąlygų įvykdymo. Jame nustatyta, kad balsuojama tuo atveju, jeigu grupė negali pasiekti bendro sutarimo. Nariai, kurie balsuoja prieš ekonominių sąlygų buvimą, pagrindžia savo poziciją pagal šių darbo tvarkos taisyklių 8 straipsnio e punktą.

III. Faktinės bylos aplinkybės [19]

23. 2017 m. vasario 21 d. *Euro-Mit Staal BV* (toliau – EMS) Nyderlandų muitinei pateikė prašymą išduoti leidimą laikinai perdirbti tam tikrų tipų Japonijos kilmės GOES. Tas prašymas buvo pateiktas pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 1 dalies a punktą.

24. 2017 m. vasario 27 d. Nyderlandų muitinė, veikdama pagal įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 1 dalį, perdavė Komisijai bylos medžiagą ir paprašė patikrinti ekonomines sąlygas pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalį ir „padaryti išvadą, kad [jos] įvykdytos ir [kad] leidimą [galima] išduoti“ [20].

25. Klausimas buvo nagrinėjamas 2017 m. gegužės 2 d. surengtame šeštajame muitinės ekspertų grupės skyriaus „Specialios procedūros, išskyrus tranzitą“ posėdyje, kuriame nariai, balsuodami dėl prašymo konsultuoti Komisiją dėl to, ar įvykdytos ekonominės sąlygos, pasiekė palankų rezultatą. Remdamasi šiuo pagrindu, Komisija padarė išvadą, kad ekonominės sąlygos buvo įvykdytos. Šis rezultatas buvo įrašytas į to posėdžio protokolą (toliau – ginčijama išvada).

26. Tą pačią dieną Nyderlandų muitinė išdavė EMS laikinojo įvežimo perdirbti leidimą laikotarpiui nuo 2017 m. gegužės 2 d. iki 2020 m. gegužės 1 d. 2017 m. liepos 12 d. apeliantės pateikė Nyderlandų muitinei prieštaravimą dėl to leidimo išdavimo EMS. 2017 m. gruodžio 11 d. preliminariuose sprendimuose dėl šių prieštaravimų Nyderlandų muitinė pareiškė „privalėjusi“ (nyd. *verplicht*) išduoti prašomą leidimą, nes turėjo „atsižvelgti į išvadą dėl ekonominių sąlygų“ [21].

15 C(2016) 3301.

16 C(2016) 3300.

17 Pranešimas Komisijai apie ekspertų grupių registrą, 2016 m. gegužės 3 d. Ref. Ares (2016) 2109319.

18 2016 m. birželio 6 d. Ref. Ares (2016) 2616740.

19 Skundžiamos nutarties 1–8 punktai.

20 Skundžiamos nutarties 2 punktas.

21 Kaip savo apeliaciniame skunde nurodo apeliantės, 2018 m. sausio 8 d. galutiniu Nyderlandų muitinės sprendimu prieštaravimai buvo atmesti, motyvuojant tuo, kad Sąjungos gamintojai nėra tiesiogiai ir konkrečiai susiję su leidimu pagal Muitinės kodekso 44 straipsnį, o kaip papildomas atsisakymo pagrindas buvo pateikta nuoroda tik į, jų manymu, pareigą išduoti prašomą leidimą.

IV. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiama nutartis

27. 2017 m. rugpjūčio 25 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo apeliančių ieškinį, kuriame jos prašė panaikinti ginčijamą išvadą.

28. Komisija pateikė nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą [22], remdamasi tuo, kad nebuvo akto, dėl kurio pagal SESV 263 straipsnį būtų galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, taip pat tuo, kad apeliantės nebuvo tiesiogiai ir konkrečiai susijusios, kaip to reikalaujama pagal SESV 263 straipsnio 4 dalį. EMS paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų.

29. Bendrasis Teismas atmetė apeliančių ieškinį remdamasis tuo, kad ginčijama išvada nėra aktas, kurį galima ginčyti [23], todėl nebuvo būtina nagrinėti antrojo prieštaravimo dėl priimtinumo, kurį nurodė Komisija, ir nereikėjo bylos nagrinėti iš esmės. Tačiau pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 135 straipsnio 1 dalį Komisijai buvo nurodyta padengti savo ir apeliančių bylinėjimosi išlaidas. Kadangi apeliančių ieškinys buvo atmestas kaip nepriimtinas, nebuvo reikalo nagrinėti EMS prašymo leisti įstoti į bylą.

V. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

30. 2018 m. rugsėjo 13 d. apeliantės pateikė apeliacinį skundą dėl skundžiamos nutarties. Apeliantės prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą nutartį, priimti sprendimą dėl priimtinumo, įskaitant sprendimą dėl Komisijos nurodyto antrojo prieštaravimo dėl nepriimtinumo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl ieškinių esmės, ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

31. Komisija prašo Teisingumo Teismo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

32. 2018 m. gruodžio 27 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo aktą, kuriuo EMS paprašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti Komisijos reikalavimų [24]. 2019 m. kovo 7 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi [25] šis prašymas buvo atmestas, nes EMS nebuvo suinteresuota bylos baigtimi.

VI. Apeliacinis skundas

33. Apeliantės remiasi penkiais pagrindais. Pirma, jos teigia, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą nuspręsdamas, kad Muitinės kodeksu ir susijusiais deleguotaisiais ir įgyvendinimo reglamentais Komisijai nesuteikiami įgaliojimai priimti sprendimus, kurių privalo laikytis nacionalinės muitinės tikrindamos ekonomines sąlygas. Antra, jos teigia, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą nuspręsdamas, kad Komisijos vaidmuo tikrinant ekonomines sąlygas yra tik procedūrinio pobūdžio. Trečia, jos mano, kad Bendrasis Teismas klaidingai vertino Sprendimą *Friesland Coberco* kaip turintį privalomą teisinę galią aiškinant įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalį. Ketvirta, apeliančių manymu, Bendrasis Teismas padarė klaidą, nes „Administracinės praktikos, susijusios su ekonominių sąlygų tikrinimu pagal SMK 211 straipsnio 6 dalį ir SMK įgyvendinimo akto 259 straipsniu“ [26] (toliau – administracinės praktika), taikytinos nuo 2016 m. rugsėjo 1 d., nelaikė privalomo pobūdžio įrodymais, taikomais ginčijamoms išvadoms dėl ekonominių sąlygų. Galiausiai, penkta, apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą, nes neatsižvelgė į tai, jog apeliantės yra tiesiogiai ir konkrečiai susijusios su ginčijama išvada.

22 Pagal Bendrojo Teismo procedūrų reglamento 130 straipsnį.

23 Skundžiamos nutarties 70 punktas.

24 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnį.

25 *thyssenkrupp Electrical Steel ir thyssenkrupp Electrical Steel Ugo / Komisija* (C-572/18 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:188).

26 2016 m. rugpjūčio 5 d. Ref. Ares (2016) 4155451.

34. Pirmieji keturi pagrindai yra susiję su teisės klaidomis, kurias, kaip teigiama, Bendrasis Teismas padarė vertindamas, ar ginčijama išvada yra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį. Nors tik trečiajame pagrinde atkreipiamas dėmesys į nuostatų, kurias Teisingumo Teismas nagrinėjo byloje *Friesland Coberco*, skirtumus, iš apeliacinio skundo aiškiai matyti, kad dauguma argumentų, kuriais grindžiami pirmieji trys pagrindai, yra susiję su teisinės sistemos skirtumais iki ir po Muitinės kodekso įsigaliojimo. Todėl pirmuosius tris pagrindus tikslinga nagrinėti kartu. Tai, ar būtina nagrinėti ketvirtąjį pagrindą, kuriame keliamas klausimas dėl administracinės praktikos teisinių pasekmių nusprendžiant, ar ginčijama išvada yra aktas, kurį galima ginčyti, priklauso nuo to, kaip bus atsakyta į pirmuosius tris pagrindus, o penktasis pagrindas gali tapti svarbus tik nustačius Bendrojo Teismo teisės klaidą.

A. Suinteresuotumas pareikšti ieškinį

35. Visų pirma Komisija atkreipė dėmesį į tai, kad Sąjungos teismai gali *ex officio* nagrinėti, ar nebeliko ieškinio dalyko, todėl nebereikia priimti sprendimo [27], ir tai gali daryti bet kuriuo proceso momentu. Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją ieškinys dėl panaikinimo, kurį pareiškė fizinis arba juridinis asmuo, iš tiesų yra priimtinas tik tuo atveju, jeigu tas asmuo yra suinteresuotas ginčijamo akto panaikinimu. Toks suinteresuotumas reiškia, kad pats ginčijamo akto panaikinimas gali turėti teisinių pasekmių ir kad taip dėl ieškinio baigties gali atsirasti nauda jį pareiškusiai šaliai [28]. Taip nebūtų buvę, jeigu apeliantės nebūtų pradėjusios teisme bylos dėl to, kad Nyderlandų muitinė atmetė jų prieštaravimus, susijusius su EMS išduotu laikinojo įvežimo perdirbti leidimu, ir taip būtų sudariusios sąlygas leidimui tapti privalomu sprendimu [29]. Atsižvelgiant į tai, kad apeliantės pradėjo tokią bylą ir kad Komisija neginčija šios faktinės aplinkybės, šioje byloje nėra jokių abejonių dėl apeliančių išlikusio suinteresuotumo pareikšti ieškinį.

B. Pirmieji trys pagrindai, susiję su akto, kurį galima ginčyti, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį, buvimu

1. Šalių argumentai

36. Nurodydamos pirmąjį pagrindą apeliantės teigia, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą skundžiamos nutarties 48 punkte konstatavęs, kad nei Muitinės kodeksu, nei deleguotuoju reglamentu, nei įgyvendinimo reglamentu Komisijai nesuteikiami įgaliojimai priimti sprendimus, kurie yra privalomi nacionalinėms institucijoms taikant laikinojo įvežimo perdirbti išdavimo procedūrą. Iš to apeliantės daro išvadą, kad Komisija, įgyvendindama savo įgaliojimus, nustatė procedūrą, per kurią klausimas, ar įvykdytos ekonominės sąlygos, turi būti nagrinėjamas Sąjungos lygmeniu, kita vertus, šiuo atžvilgiu, apeliančių manymu, situacija skiriasi, palyginti su anksčiau galiojusia Muitinės kodekso [30] redakcija, kuri buvo nagrinėjama Sprendime *Friesland Coberco*, nes nacionalinėms institucijoms nebuvo suteikti jokie įgaliojimai tikrinti ekonomines sąlygas.

27 Procedūros reglamento 149 straipsnis.

28 Šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 55 punktą.

29 Žr. pagal analogiją generalinės advokatės E. Sharpston išvados, pateiktos byloje *Gul Ahmed Textile Mills / Taryba*, C-100/17 P, EU:C:2018:214, 99 punktą, kuriame aptariamas klausimas, ar buvo „išlikęs suinteresuotumas“ tuo atveju, kai grąžinimo prašymas, kurį būtų galima pateikti, jeigu ieškinys dėl panaikinimo būtų patenkintas, nebuvo pateiktas laiku.

30 Reglamentas Nr. 2913/92.

37. Nurodydamos antrąjį pagrindą apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą skundžiamos nutarties 49 punkte apibūdindamas Komisijos vaidmenį tikrinant ekonomines sąlygas kaip visiškai procedūrinio pobūdžio. Jos tvirtina, kad Muitinės kodekse arba deleguotajame ir įgyvendinimo reglamentuose nėra jokių nuostatų, pagal kurias Komisijos vaidmuo reikštų tik muitinės ekspertų grupėje dalyvaujančių valstybių narių atstovų balsų surinkimą ir skaičiavimą. Kadangi Komisija nėra įpareigota vadovautis muitinės ekspertų grupės konsultacijomis, apeliantės taip pat laikosi nuomonės, kad Komisija privalo „teisiškai atsakyti už priimtą išvadą dėl ekonominių sąlygų“.

38. Trečiuoju pagrindu apeliantės prieštarauja Bendrojo Teismo teiginiams, nurodytiems skundžiamos nutarties 60 ir 61 punktuose. Šiuo atveju Bendrasis Teismas nusprendė, kad Teisingumo Teismo Sprendime *Friesland Coberco* pateiktas Reglamento Nr. 2454/93 504 straipsnio 4 dalies išaiškinimas taip pat galioja kalbant apie įgyvendinimo reglamento 295 straipsnio 5 dalį, kuri taikoma šioje byloje. Apeliantės ginčija Bendrojo Teismo išvadą, kad tas dvi nuostatas „galima laikyti lygiavertėmis“.

39. Grįsdamos šį pagrindą apeliantės remiasi teisės aktų pakeitimais, pavyzdžiui, tuo, kad pasikeitė sąvokos „ekonominės sąlygos“ apibrėžtis ir kad Muitinės kodekso komitetas nebeatlieka jokio vaidmens tikrindamas ekonomines sąlygas ir faktines aplinkybes, kuriomis, pasak apeliančių, Teisingumo Teismas tvirtai rėmėsi Sprendimo *Friesland Coberco* motyvuojamojoje dalyje. Be to, apeliantės atkreipia dėmesį į skirtingas, viena vertus, Reglamento Nr. 2454/93 502 straipsnio 1 dalies ir, kita vertus, Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalies ir įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 1 dalies formuluotes, kuriose pirmenybė teikiama ekonominių sąlygų tikrinimui ES lygmeniu, o ne muitinės atliekamam tikrinimui.

40. Komisija nesutinka su apeliančių argumentais ir atkreipia dėmesį į tai, kad institucijos privalomus aktus gali priimti, tik jeigu tam yra aiškus teisinis pagrindas. Pasak Komisijos, šiuo atveju taip nėra. Ji taip pat teigia, kad apeliančių teisė į teisminę apsaugą užtikrinama pakankamai, net jeigu jos negali apskųsti ginčijamos išvados, nes nacionalinis teismas gali prašyti priimti prejudicinį sprendimą byloje, kurią apeliantės inicijavo dėl Nyderlandų muitinės sprendimo. Komisija taip pat teigia, kad Sprendimas *Friesland Coberco* tebėra tinkamas precedentas. Komisijos manymu, tai, kad, pagrindinės teisės aktų nuostatos buvo išdėstytos nauja redakcija 2013 m., neturi įtakos nei išvados teisiniam pobūdžiui ar teisinėms pasekmėms, nei tos bylos motyvuojamosios dalies svarbai.

2. Vertinimas

41. „Išvada“ nėra viena iš SESV 288 straipsnyje išvardytų priemonių rūšių, kuriomis institucijos įgyvendina savo kompetenciją ir kurių privalomas arba neprivalomas pobūdis yra aiškiai nurodytas [31]. Kaip skundžiamos nutarties 24 punkte nurodė Bendrasis Teismas, pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją bet kuri Europos Sąjungos institucijos patvirtinta priemonė, nepaisant jos formos, kuria siekiama sukelti privalomų teisinių pasekmių, laikoma priemone, kurią galima ginčyti

31 Net šiai kategorijai taikomos išimtys, t. y. tuo atveju, jeigu priemonė, kuri pagal savo pavadinimą yra neprivaloma, atsižvelgiant į jos turinį nėra iš tikrųjų neprivalomas aktas. Šiuo klausimu žr. 2018 m. vasario 20 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 29 punktą, susijusį su rekomendacija.

pagal SESV 263 straipsnį [32]. Kaip teisingai nurodė Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 28 punkte, nustatant, ar priemonė sukelia minėtų pasekmių, būtina išnagrinėti jos esmę. Šios pasekmės turi būti vertinamos remiantis objektyviais kriterijais, pavyzdžiui, priemonės turiniu, prireikus atsižvelgiant į jos patvirtinimo aplinkybes ir ją patvirtinusios institucijos įgaliojimus [33].

42. Ieškovių nurodytuose pagrinduose pabrėžiami Komisijos įgaliojimai patvirtinti privalomą priemonę. Tačiau, remiantis paskutiniame punkte išdėstytais principais, sprendimas, ar priemonė yra privalomo pobūdžio, turi būti priimamas atsižvelgiant į visus kriterijus, o ne remiantis tik vienu iš jų [34]. Todėl, nors apeliantės iš esmės siekė ginčyti Bendrojo Teismo išvadą, kad Komisija neturėjo įgaliojimų patvirtinti privalomų priemonių, atsižvelgiant į Komisijos poziciją tomis aplinkybėmis, Bendrojo Teismo vertinimas vis tiek turi būti vertinamas remiantis visais aspektais.

a) Priemonės turinys ir patvirtinimo aplinkybės

43. Ginčijamos išvados turinys apsiriboja teiginiu „Komisija padarė išvadą, kad ekonominės sąlygos yra įvykdytos“. Ją galima suprasti tik tinkamai atsižvelgiant į jos kontekstą. Teisines ir faktines aplinkybes Bendrasis Teismas apibūdino skundžiamos nutarties 31–43 punktuose. Siekdamas įvertinti Bendrojo Teismo išvadas, trumpai apibendrinsiu šias aplinkybes.

44. Ginčijama išvada buvo padaryta vykstant procedūrai, kurią inicijavo EMS, siekdama gauti leidimą taikyti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą. Šį leidimą būtina gauti pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 1 dalies a punktą tais atvejais, kai prekėms taikoma laikinojo įvežimo perdirbti procedūra pagal Muitinės kodekso 210 straipsnio d punktą. Tokį leidimą išduodanti kompetentinga institucija yra valstybės narės muitinė [35]. Muitinės kodekso 211 straipsnio 3 ir 4 dalyse pateikiamas reikalavimų, kuriuos reikia įvykdyti norint gauti tokį leidimą, sąrašas. 3 dalyje nustatyti asmeniniai reikalavimai, kuriuos turi atitikti pareiškėjas, o 4 dalyje nustatyti du papildomi kriterijai: pirmasis – muitinės atliekamos režimo priežiūros proporcingumo kriterijus ir antrasis – ekonominių sąlygų įvykdymo kriterijus. Pastarajame Muitinės kodekso 211 straipsnio 4 dalies b punkte įtvirtintame kriterijuje nustatyta, kad „leidimas nedaro neigiamo poveikio esminiams Sąjungos gamintojų interesams“.

32 2014 m. vasario 13 d. Sprendimo *Vengrija / Komisija*, C-31/13 P, EU:C:2014:70, 54 punktas ir jame minima jurisprudencija ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Rumunija / Komisija*, C-599/15 P, EU:C:2017:801, 47 punktas. Tačiau taip pat žr. generalinio advokato M. Bobek analizę jo išvadoje, pateiktoje byloje *Belgija / Komisija* (C-16/16 P, EU:C:2017:959), iš kurios matyti, kad jurisprudencija buvo plėtojama pradedant reikalavimu, kad priemonės paprasčiausiai turėtų „teisinį poveikį“, ir baigiant reikalavimu, kad jos turėtų „privalomą teisinį poveikį“, ir jo kritiką tokiam plėtojimui ir pasiūlymą sugrįžti prie pirmojo kriterijaus.

33 2014 m. vasario 13 d. Sprendimo *Vengrija / Komisija*, C-31/13 P, EU:C:2014:70, 55 punktas ir jame minima jurisprudencija ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Rumunija / Komisija*, C-599/15 P, EU:C:2017:801, 48 punktas ir jame minima jurisprudencija. Tai patvirtinama bylose, kuriose Teisingumo Teismas turėjo nagrinėti „išvadų“ pobūdį praeityje. Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į priemonei parinktą pavadinimą, nepadarė jokių išvadų. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Komisija / Taryba (WRC-15)* (C-687/15, EU:C:2017:803) 45 punkte Teisingumo Teismas teigia, kad nagrinėjamu atveju dėl akto priėmimo kaip „išvados“ tampa neaišku, koks yra šio akto teisinis pobūdis ir reikšmė. Teisingumo Teismas nusprendė, kad Taryba šiomis aplinkybėmis turėjo priimti aktą, t. y. sprendimą, kuris būtų aiškiai privalomas. Byloje *Friesland Coberco* priimtame sprendime, prie kurio grįšiu, Teisingumo Teismas, išnagrinėjęs visus tuos kriterijus, priėjo prie išvados, kad nagrinėjama išvada nebuvo privaloma.

34 Šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimą *Rumunija / Komisija*, C-599/15 P, EU:C:2017:801, taip pat generalinės advokatės J. Kokott išvados, pateiktos byloje *Slovakija / Komisija ir Rumunija / Komisija*, C-593/15 P ir C-599/15 P, EU:C:2017:441, 46 punktą.

35 211 straipsnio 1 dalis. Muitinės kodekso 22 straipsnio 1 dalyje apibrėžta kompetentinga muitinė.

45. Tačiau, atsižvelgiant į gana sudėtingą kitų sąlygų ir teisinių fikcijų rinkinį, atvejai, kuriais šį reikalavimą reikia faktiškai patikrinti, iš tiesų yra riboti [36]. Tais retais likusiais atvejais pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalį reikalaujama atlikti dviejų etapų bandymą. Pirma, reikia nustatyti, jog „yra įrodymų, kad gali būti padarytas neigiamas poveikis esminiams Sąjungos gamintojų interesams“ [37]. Bet kurį tokio pobūdžio tikrinimą atlieka nacionalinė muitinė. Išsamus ekonominių sąlygų tikrinimas atliekamas tik peržengus šią papildomą ribą. Be to, Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad tas tikrinimas *atliekamas Sąjungos lygmeniu*.

b) Ar Komisija turi įgaliojimus padaryti išvadą dėl ekonominių sąlygų, kuri būtų privaloma nacionalinei muitinei?

46. Įgyvendinimo reglamento 259 straipsnis buvo priimtas remiantis Komisijos bendraisiais įgyvendinimo įgaliojimais, kurie nustatyti Muitinės kodekso 213 straipsnyje [38]. Kaip skundžiamos nutarties 36 punkte pažymėjo Bendrasis Teismas, įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „muitinės, kompetentingos priimti sprendimą dėl prašymo, administracija nedelsdama perduoda bylą Komisijai ir paprašo atlikti tokį tikrinimą“. Paskui įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad Komisijos sudaryta ekspertų grupė *konsultuoja* Komisiją ekonominių sąlygų įvykdymo klausimais. Šio vaidmens paprasčiausiai patariamasis pobūdis pabrėžiamas horizontaliųjų taisyklių 3 straipsnio ir 5 straipsnio 1 dalies nuostatose, pagal kurias buvo sudaryta muitinės ekspertų grupė, taip pat Muitinės ekspertų grupės įgaliojimų 2 straipsnio g punkte [39]. Kaip skundžiamos nutarties 38 punkte pažymėjo Bendrasis Teismas, „pagal horizontaliąsias taisykles, susijusias su ekspertų grupėmis, šių grupių užduotis – konsultuoti Komisiją, ypač dėl Sąjungos teisės aktų, politikos ir programų taikymo, koordinavimo ir bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis“.

47. Paskui Bendrasis Teismas 39 punkte aprašė Komisijos, kuri pagal pirmiau minėtų Muitinės ekspertų grupės įgaliojimų 3 straipsnio antrą dalį ir jos darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnį [40] šaukia skyriaus „Specialios procedūros, išskyrus tranzitą“ posėdžius ir jiems pirmininkauja, o tai daro tais atvejais, kai tas skyrius tikrina ekonomines sąlygas, vaidmenį. Tačiau tame skyriuje, jeigu negalima pasiekti sutarimo, balsuoja ir sprendimą dėl ekonominių sąlygų priima valstybių narių atstovai [41]. Nors darbo tvarkos taisyklėse nieko nepasakyta apie tai, kas atsitinka pasiekus sutarimą arba įvykus balsavimui, iš protokolo, kuriame pateikta ginčijama išvada, aiškiai matyti, kad Komisija pasiekė tą rezultatą ir jį dokumentavo posėdžio protokole kaip išvadą dėl ekonominių sąlygų. Todėl Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 50 punkte teisingai pažymėjo, kad iš tikrinimo procedūros, nustatytos remiantis Komisijos įgyvendinimo įgaliojimais pagal Muitinės kodekso 213 straipsnį, neaišku, ar Komisija, be to, kad turi atsižvelgti į muitinės ekspertų grupėje dalyvaujančių valstybių narių atstovų balsavimą ir suskaičiuoti šiuos balsus, privalo pareikšti nuomonę arba pati turi įgaliojimus įvertinti klausimą, ar įvykdytos ekonominės sąlygos.

36 Pagal deleguotojo reglamento 166 straipsnio 1 dalį ekonominės sąlygos faktiškai nagrinėjamos tik trimis atvejais. Be to, laikinojo įvežimo perdirbti ekonominės sąlygos jau laikomos įvykdytomis dėl 19 operacijų, išvardytų deleguotojo reglamento 167 straipsnyje.

37 Remiantis kai kuriomis kalbinėmis versijomis, netgi privaloma nustatyti, kad yra tokia tikimybė. Žr. Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalies versiją prancūzų kalba: „Lorsqu'il est prouvé que les intérêts essentiels des producteurs de l'Union risquent d'être affectés négativement <…>“.

38 Pagal to reglamento 49 konstatuojamąją dalį tai buvo padaryta siekiant nustatyti aiškias ir paprastas Sąjungos lygmeniu atliekamo tinkamo tikrinimo taisykles, kai turima įrodymų, kad gali būti padarytas neigiamas poveikis esminiams Sąjungos gamintojų interesams. Nors, mano manymu, tai nėra lemiamas veiksnys, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad nėra jokios konkrečios nuorodos dėl vienodo taisyklių taikymo. Deleguotojo reglamento 49 konstatuojamojoje dalyje tik nurodyta, kad, „siekiant teisinio tikrumo ir vienodų sąlygų ekonominės veiklos vykdytojams, reikia *nurodyti atvejus*, kuriais privaloma tikrinti ekonomines sąlygas laikinai įvežant ir išvežant perdirbti“. (Išskirta mano.)

39 Muitinės ekspertų grupės įgaliojimai, 2016 m. gegužės 3 d. Ref. Ares (2016) 2109319.

40 Muitinės ekspertų grupės darbo tvarkos taisyklės, 2016 m. birželio 6 d. Ref. Ares (2016) 2616740.

41 Ekspertų grupės darbo tvarkos taisyklių 8 straipsnis.

48. Apeliantės neginčija nė vienos iš šių išvadų. Jos taip pat neginčija skundžiamos nutarties 46 punkto, kuriame Bendrasis Teismas remiasi principu, kad ES institucijų įgaliojimams reikalingas konkretus teisinis pagrindas, kuriame aprašoma tiksli įgaliojimų apimtis, nes institucijos turi teisę veikti tik laikydamosi šių ribų [42]. Bendrasis Teismas rėmėsi to vertinimo išvadomis, būtent kad įgaliojimai negali būti numanomi.

49. Apeliantės konkrečiai nenurodė jokios nuostatos, kuria Komisijai būtų suteikti įgaliojimai priimti nacionalinėms institucijoms privalomus sprendimus dėl ekonominių sąlygų įvykdymo ir, kaip aiškiai matyti iš pirmiau aprašytos procedūros, Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos konstatuodamas, kad tokios nuostatos nėra.

50. Apeliančių argumentuose dėl šio klausimo nekeliama jokių abejonių. Jų argumentai veikiau grindžiami teisės aktų pakeitimais, kurie buvo padaryti nuo Muitinės kodekso ir jį lydinčio įgyvendinimo reglamento įsigaliojimo. Reglamento Nr. 2454/93 502 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta, kad „leidimas negali būti išduotas *muitinei* nepatikrinus ekonominių sąlygų“ [43], tačiau įgyvendinimo reglamente nėra jokios panašios nuostatos. Apeliantės savo argumentus grindžia atmetimo principu. Jos tvirtina, kad jei nei nacionalinės institucijos, nei ekspertų grupė nėra konkrečiai įgaliota priimti privalomus sprendimus dėl ekonominių sąlygų, tokius įgaliojimus būtina suteikti Komisijai. Į šį teiginį mano atsakymas būtų toks, kaip nurodyta toliau.

51. Pirma, nėra visiškai teisinga teigti, kad nacionalinės valdžios institucijos apskritai neturi jokių įgaliojimų tikrinti ekonomines sąlygas. Kaip aprašyta šios išvados 41 punkte, nacionalinės valdžios institucijos pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 5 dalį privalo patikrinti, ar esama įrodymų, kad gali būti padarytas neigiamas poveikis esminiams Sąjungos gamintojų interesams. Siekdamos patikrinti, ar tokių įrodymų yra, nacionalinės institucijos iš tikrųjų turės atlikti pakankamai išsamų tyrimą, visų pirma dėl to, kad visa nuostatų struktūra trukdo tokių įrodymų nustatymui.

52. Antra, svarbu pažymėti, kad įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio faktiniame tekste nėra jokių nuostatų, iš kurių būtų matyti, kad Komisijos išvada dėl ekonominių sąlygų turėtų būti laikoma privaloma. 259 straipsnio 5 dalyje paprasčiausiai nurodyta, kad į Komisijos padarytą išvadą dėl ekonominių sąlygų „[a]titinkama muitinė <…> atsižvelgia“, ir ši formuluotė, – kaip nurodyta Teisingumo Teismo sprendime *Friesland Coberco* dėl panašios frazės, kuri vartojama ankstesnėje šios nuostatos redakcijoje, – atsižvelgiant į jos formuluotę, leidžia manyti, kad galutinį sprendimą priima atitinkama kompetentinga muitinė [44].

53. Tai pažymima įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 6 dalyje, kurioje nustatyta, kad tais atvejais, kai Komisija padaro išvadą, kad ekonominės sąlygos nebevykdomos, „kompetentinga muitinė atitinkamą leidimą *atšaukia*“. Žodis, kurį pažymėjau pasviruoju šriftu („atšaukia“), reiškia aiškų muitinės įpareigojimą panaikinti leidimą tais atvejais, kai Komisija padaro neigiamą išvadą. Įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalies formuluotės („<…> atsižvelgia <…>“) ir 259 straipsnio 6 dalies formuluotės („<…> atšaukia <…>“) skirtumas pats savaime yra pakankamas norint parodyti, kad nors Komisijos išvados, padarytos pagal to reglamento 259 straipsnio 6 dalį, yra privalomos, priešingas teiginys dėl jos įgaliojimų pagal įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalį nėra teisingas. Todėl, pakartosiu, pastaruoju atveju galutinį sprendimą priima kompetentinga muitinė, nors ji privalo atsižvelgti į Komisijos išvadas. Ji gali nukrypti nuo šios išvados „su sąlyga, kad motyvuoja savo sprendimus šiuo klausimu“ [45].

42 Taip pat žr. 2016 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / McBride ir kt.*, C-361/14 P, EU:C:2016:434, 36 punktą ir 2017 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Anagnostakis / Komisija*, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 98 punktą.

43 Išskirta mano.

44 Sprendimo *Friesland Coberco* 27 punktas.

45 Sprendimo *Friesland Coberco* 27 punktas.

54. Šiomis aplinkybėmis taip pat reikėtų priminti, kad jeigu Sąjungos institucijai tokie įgaliojimai nebuvo suteikti – net ir tose srityse, kurios priklauso išimtinei ES kompetencijai, pavyzdžiui, muitinės politikos srityje, – valstybės narės išlaiko kompetenciją įgyvendinti tą politiką [46]. Todėl, nors teisės akto nuostatos, kuria Komisija įgaliojama priimti privalomą sprendimą dėl ekonominių sąlygų, nebuvimas reiškia, kad Komisija negali to padaryti, nacionalinėms institucijoms nereikalinga atskira kompetencija patikrinti taikomame teisės akte išvardytas sąlygas.

55. Be to, apeliantės teigia, kad keletas atvejų, kuriais iš tiesų reikia išsamiai patikrinti ekonomines sąlygas, yra susiję su vienodo Sąjungos bendros prekybos politikos taikymo situacijomis, o tai yra Sąjungos išimtinės jurisdikcijos sritis. Tačiau dėl pirmiau nurodytų priežasčių tuo teiginiu negalima paneigti fakto, kad Komisija neturi kompetencijos priimti tokių sprendimų.

56. Iš tiesų, būtent dėl šios priežasties negalima pritarti apeliančių argumentams, grindžiamiems įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalies antros pastraipos ir 259 straipsnio 6 dalies tekstu. Nors įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje nustatyta, kad išvadoje gali būti nurodyta, jog nagrinėjamas atvejis yra vienintelis, todėl negali būti laikomas precedentu kitų prašymų ar leidimų atveju, tai savaime neįrodo, kad tokia išvada yra privaloma pagal mano aprašytą būdą.

57. Įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 6 dalyje gana imperatyviai („atšaukia“) nustatyta, kad kompetentinga muitinė įpareigojama atšaukti leidimą, jeigu padaroma išvada, kad ekonominės sąlygos nebevykdomos, ir net nustatoma diena, iki kurios vėliausiai turi būti atšaukiamas leidimas, tačiau nuostata vis tiek taikoma tik tomis aplinkybėmis.

58. Vis dėlto Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalies formuluote pagrįstas argumentas, kad esant tokių įrodymų ekonominių sąlygų tikrinimas atliekamas *Sąjungos mastu*, iš tikrųjų yra svarus. Tačiau, kaip pažymi Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 34 punkte, nors Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad ekonominės sąlygos turi būti tikrinamos Sąjungos lygmeniu, jame nenurodyta, kokio tikslo siekiama nustatant tikrinimą tuo lygmeniu, be to, nuostatoje nėra jokios aiškios nuorodos į tai, kokį vaidmenį per tą tikrinimą iš tiesų atlieka Komisija. Priešingai, Muitinės kodekso 211 straipsnio 4 dalyje vienareikšmiškai nustatyta, kad nacionalinės institucijos išduoda leidimą, kai įvykdomos toje nuostatoje įtvirtintos sąlygos. Toje nuostatoje aiškiai nurodyta, kokia institucija priima sprendimą. Deja, Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalyje šis svarbus klausimas nėra pakankamai aiškiai suformuluotas.

59. Apeliantės taip pat remiasi tuo, kad pasikeitė už išvadą atsakingos šalies tapatybė. Priešingai, nei būtų galima manyti atsižvelgiant į Reglamento Nr. 2454/93 504 straipsnio 4 dalį, dabar būtent Komisija yra atsakingas subjektas, kuris daro išvadas dėl ekonominių sąlygų. Tai aiškiai matyti iš tiktai patariamosios muitinės ekspertų grupės funkcijos, kuri aprašyta pirmiau ir kurią pripažino Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 54 punkte. Pagal anksčiau galiojusį teisės aktą būtent Muitinės kodekso komitetas, kuris priėjo prie šios išvados todėl, kad taip buvo nustatyta Reglamento Nr. 2454/93 504 straipsnio 4 dalyje, buvo šis subjektas. Tačiau tai, kad Komisija dabar yra nurodoma kaip ginčijamos išvados autorė, savaime nereiškia, kad jos padaryta išvada yra nacionalinei muitinei privalomas aktas.

60. Apeliantės taip pat teigia, kad nors ekonominių sąlygų tikrinimas nebuvo privalomas pagal ankstesnį teisės aktą [47], dabar taip yra pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 6 dalį („Sąjungos mastu atliekamas“) [48]. Nors tai yra tiesa, tai nebūtinai reiškia, kad padaryta išvada yra privaloma nacionalinėms muitinėms. Tai patvirtinama Teisingumo Teismo sprendime *Friesland Coberco*. Nors byla buvo susijusi su daugeliu aplinkybių, kuriomis buvo privaloma konsultuotis su Muitinės kodekso komitetu,

46 Žr. ES sutarties 2 straipsnio 1 dalį.

47 Žr. Reglamento Nr. 2454/93 503 straipsnio formuluotę, kuria remiasi apeliantės.

48 Tačiau, kaip aprašyta pirmiau, atvejų, kuriems taikoma ši taisyklė, yra labai nedaug.

Teisingumo Teismas, kaip jau matėme, nusprendė, kad pareiga konsultuotis su tuo komitetu negalėjo būti prilyginta pareigai priimti savo išvadas[49]. Jeigu nėra aiškios priešingos nuostatos, tą patį galima pasakyti apie pareigą ekonomines sąlygas tikrinti Sąjungos lygmeniu. Tai nebūtinai reiškia, kad tikrinimo rezultatui turi pritarti ir jį patvirtinti nacionalinė muitinė.

61. Šiuo atveju faktas, kad Nyderlandų muitinė veikė remdamasi tuo, kad ji privalėjo vadovautis nagrinėjama išvada, neturi jokios įtakos. Teisingumo Teismo išvadose, kurias jis pateikė sprendimuose *Bock / Komisija*[50], *Piraiki-Patraiki ir kt. / Komisija*[51] ir *Dreyfus / Komisija*[52] ir kuriomis remiasi apeliantės, nagrinėjamas atskiras klausimas: ar aktai, kuriuos neabejotinai galima ginčyti pagal SESV 263 straipsnį, yra tiesiogiai susiję su ieškovais. Akto, kurį galima ginčyti, buvimas yra būtina sąlyga ieškiniui pagal 263 straipsnį pareikšti. Tai, kad valstybė narė sutinka laikytis priemonės, kuri iš tiesų nėra privaloma, nereiškia, kad priemonė tampa privaloma, o tai, kad neprivaloma priemonė yra tiesiogiai susijusi su ieškovu, nereiškia, kad ji tampa aktu, kurį galima ginčyti.

c) Privalomas išvados pobūdis: „atitinkama muitinė atsižvelgia“

62. Įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalyje yra nuostata, kurioje aprašoma, kaip nacionalinė muitinė turi elgtis, kai pateikiama tokia išvada. Kaip jau nurodžiau, įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalyje paprasčiausiai nustatyta, kad „[a]titinkama muitinė <…> atsižvelgia į išvadą dėl ekonominių sąlygų“. Kaip minėta pirmiau, Sprendime *Friesland Coberco* Teisingumo Teismo buvo prašoma išaiškinti beveik identišką nuostatą, būtent Reglamento Nr. 2454/93 504 straipsnį. Vienintelis skirtumas yra tas, kad toje nuostatoje pateikiama nuoroda į „Komiteto išvadą“ ir joje iš esmės neužsimenama apie „ekonomines sąlygas“. Tačiau akivaizdu ir neginčijama, kad pagal antrąją iš šių nuostatų taip pat turi būti atsižvelgiama į „ekonomines sąlygas“. Sprendime *Friesland Coberco* Teisingumo Teismas žodžio „atsižvelgia“ reikšmę aiškino taip: „[muitinės] gali nukrypti nuo šio komiteto priimtų išvadų su sąlyga, kad motyvuoja savo sprendimus šiuo klausimu“[53].

63. Skundžiamos nutarties 60 punkte Bendrasis Teismas remiasi Teisingumo Teismo sprendimo *Nogueira ir kt.*[54] 45 punktu, pagal kurį Teisingumo Teismo pateiktas teisės akto nuostatos išaiškinimas taip pat galioja teisės akto, kuriuo pakeičiama tokia teisėkūros priemonė, nuostatoms, jeigu nuostatas galima laikyti lygiavertėmis. Apeliantės nekvestionuoja to principo, bet veikiau ginčija, ar įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalis gali būti laikoma lygiaverte Reglamento Nr. 2454/93 504 straipsniui.

64. Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 58 punkte remiasi tuo, kad įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos formuluotėje pažodžiui pakartojama Reglamento Nr. 2454/93 504 straipsnio 4 dalies formuluotė. Apeliaciniame skunde ši išvada neginčijama. Apeliantės taip pat neginčijo skundžiamos nutarties 54 punkte pateiktos Bendrojo Teismo išvados, kad pasikeitė tik išvados autorius, todėl ekonominių sąlygų patikrinimo tikslas išlieka nepakitęs.

65. Net ir žvelgiant plačiau nei šios abejonės, susijusios su tuo, ar trečiasis pagrindas yra tinkamas, šiam pagrindui negalima pritarti. Apeliantės teigia, kad Teisingumo Teismo išvada Sprendime *Friesland Coberco* „buvo pagrįsta būtent Muitinės kodekso komiteto funkcija“. Tačiau sprendimo dalyje, kuria apeliantės remiasi grįsdamos savo argumentus, būtent Sprendimo *Friesland Coberco* 37 punkte, nagrinėjamas klausimas, ar išvada buvo institucijos aktas, priimtas tikrinimo tikslais pagal EB

49 Sprendimo *Friesland Coberco* 31 punktas.

50 1971 m. lapkričio 23 d. Sprendimo, 62/70, EU:C:1971:108, 6–8 punktai.

51 1985 m. sausio 17 d. Sprendimo 11/82, EU:C:1985:18, 8 ir 9 punktai.

52 1998 m. gegužės 5 d. Sprendimo, C-386/96 P, EU:C:1998:193, 43–56 punktai.

53 Sprendimo *Friesland Coberco* 27 punktas.

54 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimas, C-168/16 ir C-169/16, EU:C:2017:688, ir jame minima jurisprudencija.

234 straipsnį (dabartinis SESV 267 straipsnis). Tomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad Muitinės kodekso komiteto išvada negalėjo būti laikoma Komisijos aktu. Šiuo atveju nėra jokio ryšio su to paties sprendimo 33 punkte Teisingumo Teismo konstatuotu faktu, kad išvada nebuvo privaloma nacionalinei muitinei.

66. Taip pat negaliu pritarti apeliančių argumentui, kad abi situacijos nėra lygiavertės. Apeliantės visų pirma teigia, kad nors Muitinės kodekso komiteto funkcija buvo užtikrinti „glaudų ir veiksmingą valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimą“ [55], pagal Muitinės kodeksą būtent Komisija turi „užtikrinti vienodas [Muitinės kodekso] įgyvendinimo sąlygas“ [56]. Bendrasis Teismas šį argumentą nagrinėjo skundžiamos nutarties 52 punkte. Jis nepadarė klaidos nurodydamas, kad Muitinės kodekso 213 straipsnio nuostata apima tik įgyvendinimo įgaliojimų Komisijai suteikimą siekiant nurodyti *vienodas procedūros taisyklių sąlygas*, kaip numatyta Muitinės kodekso 5 konstatuojamojoje dalyje.

67. Be to, Bendrasis Teismas, lygindamas būtinybę atlikti ekonominių sąlygų tikrinimą pagal abi Muitinės kodekso redakcijas, konstatavo, kad šie tikrinimai buvo būtini prašymams išduoti panašius leidimus. Apeliantės nepaaiškina, kodėl šiek tiek kitokios muitinės prižiūrimo perdirbimo „ekonominės sąlygos“ pagal Reglamento Nr. 2913/92 133 straipsnio e punktą ir laikinojo įvežimo perdirbti ir laikinojo išvežimo perdirbti ir sandėliavimo įrenginių, skirtų muitiniam sandėliavimui pagal Muitinės kodekso 211 straipsnio 4 dalies b punktą, apibrėžtys yra tokios skirtingos, kad jų šiuo tikslu nereikėtų laikyti lygiavertėmis. Todėl Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 53 punkte padarė teisingą išvadą, kad Reglamente Nr. 2913/92 aptarti atvejai ir įgyvendinimo reglamentai, kurie galiojo, kai buvo priimtas Sprendimas *Friesland Coberco*, ir kurie nagrinėjami šioje byloje, yra glaudaus ir veiksmingo valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimo išraiška, o vykdant šį bendradarbiavimą muitinės iš tiesų informuojamos apie ekonomines sąlygas.

68. Nė viename iš teisės aktų pakeitimų, kuriais remiasi apeliantės, nepateikiama nuoroda į sąvoką „atsižvelgia“. Jeigu Komisijai būtų suteikti įgaliojimai padaryti išvadą, kuri vėliau būtų privaloma nacionalinei muitinei, tai iš tiesų taip pat turėtų būti matyti iš įgyvendinimo reglamento formuluotės. Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 63 punkte teisingai konstatavo, kad, jeigu naujuose muitinės teisės aktuose būtų buvusi sukurta sistema, pagal kurią nacionalinė muitinė būtų privalėjusi laikytis ES lygmeniu padarytų išvadų dėl ekonominių sąlygų, įgyvendinimo reglamente šiuo tikslu būtų buvusi įtvirtinta aiški nuostata. Tai, kad Bendrasis Teismas laikėsi formuluotės, kuri Sprendime *Friesland Coberco* buvo išaiškinta kaip reiškianti, kad ji yra neprivaloma nacionalinei muitinei, savaime yra tvirtas tokio aiškinimo pakeitimo argumentas.

69. Todėl Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos konstatavęs, kad Sprendime *Friesland Coberco* Teisingumo Teismo pateiktas Reglamento Nr. 2454/93 504 straipsnio 4 dalies išaiškinimas taip pat galioja įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio 5 daliai, nes nagrinėjamos nuostatos, mano manymu, šiuo tikslu yra gana panašios. Reikia daryti prielaidą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas puikiai žinojo apie Sprendimą *Friesland Coberco* ir kad jeigu būtų buvę ketinta situaciją pakeisti taip, kad Komisijos išvada būtų buvusi privaloma nacionalinėms institucijoms, tai lengvai būtų ir padaryta.

d) Papildomos pastabos

70. Šiomis aplinkybėmis galima pridurti, kad pagal įgyvendinimo reglamento 259 straipsnio taisykles padaryta išvada akivaizdžiai turi „teisinį poveikį“. Taikydamos Teisingumo Teismo sprendimą *Friesland Coberco* nacionalinės muitinės turės „pakankamai motyvuoti savo sprendimą“, jeigu laikysis kitokios pozicijos nei ta, kuri pateikta išvadoje. Tai iš tiesų sukelia teisinių pasekmių. Šiuo atveju apeliantėms kylanti problema, – ir tai yra lemiamas argumentas atliekant galimą SESV 263 straipsnio analizę, – yra susijusi su tuo, kad muitinės neprivalo laikytis šios išvados.

55 Sprendimo *Friesland Coberco* 40 punktas.

56 Muitinės kodekso 5 konstatuojamoji dalis.

71. Taip pat pažymėtina, kad šiuo atveju nekyla klausimų dėl to, kad apeliantės nesinaudoja veiksminga teismine apsauga, nes jos negali ginčyti išvados pagal SESV 263 straipsnį. Norėdamas būti sąžiningas apeliančių atžvilgiu, turiu pasakyti, kad tai net nebuvo ginčijama. Tačiau verta paminėti, kad apeliantės gali ginčyti (iš tiesų tą ir darė) Nyderlandų muitinės sprendimą. Paskui jos pateikė skundus kompetentingam teismui ginčydamos tai, kad Nyderlandų muitinė atmetė jų prieštaravimus dėl Nyderlandų muitinės EMS išduoto laikinojo įvežimo perdirbti leidimo. Toje byloje galima nagrinėti klausimą dėl ekonominių sąlygų įvykdymo [57].

72. Todėl šiomis aplinkybėmis pirmasis, antrasis ir trečiasis pagrindai turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

C. Ketvirtasis pagrindas, susijęs su administracine praktika

1. Šalių argumentai

73. Apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą, nes administracinės praktikos nelaikė privalomu Komisijos išvadų dėl ekonominių sąlygų pobūdžio įrodymu. Tos administracinės praktikos pirmos pastraipos 3 punktas suformuluota taip: „Atitinkama muitinė ir visos kitos muitinės, tvarkančios panašius prašymus ar leidimus, atsižvelgia į Komisijos išvadą dėl ekonominių sąlygų“ ([įgyvendinimo reglamento] 259 straipsnio 5 dalis). Muitinės sprendimas bus suderinamas su šia išvada. *Tai reiškia, kad Komisijos išvada yra privaloma kompetentingai muitinei*, todėl ji negali nuo jos nukrypti. <…>“ [58]

74. Komisija pažymi, kad neaišku, ar nurodydamos ketvirtąjį pagrindą apeliantės pateikė procedūrinį reikalavimą dėl įrodymų iškraipymo, ar esminį reikalavimą, atsižvelgiant į tai, kad jame kritikuojama tai, jog administracinė praktika nebuvo vertinama kaip teisės šaltinis. Bet kuriuo atveju Komisija mano, kad apeliančių teiginys yra nepagrįstas.

2. Vertinimas

75. Apeliantės ginčija skundžiamos nutarties 66 punktą, kuriame Bendrasis Teismas konstatavo, kad administracinė praktika paprasčiausiai pakeitė ankstesnę administracinę tvarką, susijusią su atitinkamų Reglamento Nr. 2913/92 nuostatų taikymu. Atsižvelgiant į tai, kad ankstesnė administracinė tvarka neatitiko to, ką Teisingumo Teismas nusprendė byloje *Friesland Coberco*, ji negalėtų būti laikoma tinkamu naujoje administracinėje praktikoje pateikto aiškinimo pagrindu. Apeliantės neginčija Bendrojo Teismo išvados, pateiktos skundžiamos nutarties 67 punkte. Šiuo atveju sakinyje, prasidedančiame žodžiais „be to“, Bendrasis Teismas nusprendė, kad nors administracinė praktika gali būti laikoma tinkama pagalba aiškinant išvadų dėl ekonomikos sąlygų pobūdį, ji neturi privalomos teisinės galios, todėl ji turės atitikti faktines įgyvendinimo reglamento nuostatas. Jis taip pat nusprendė, kad įgyvendinimo reglamentas dėl administracinės praktikos nekeičiamas [59].

57 Dėl priešingos argumentacijos žr. generalinio advokato M. Bobek pastabas, kurias jis pateikė savo išvadoje, pateiktoje byloje *Belgija / Komisija* (C-16/16 P, EU:C:2017:959, 161–163 punktai), susijusias su kitokia valstybės narės situacija, kurioje aptariama pagal SESV 263 straipsnį aktu nelaikytina priemonė. Tačiau taip pat žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Slovakija / Komisija*, C-593/15 P ir C-594/15 P, EU:C:2017:800, 66 punktą, kuriame Teisingumo Teismas atmetė mintį, kad tokiomis aplinkybėmis sąvoka „aktas, kurį galima ginčyti“ turi būti aiškinama plačiau.

58 Išskirta mano.

59 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pagal analogiją pagrįstai remiasi 1977 m. vasario 15 d. Sprendimo *Dittmeyer*, 69/76 ir 70/76, EU:C:1977:25, 4 punktu. Pagal analogiją taip pat galima remtis 2005 m. birželio 28 d. Sprendime *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408 209 punktas) suformuota jurisprudencija, kurioje nustatyta, kad nors administracijos priimtose vidaus priemonėse nustatoma administracijos praktikos taisyklė, nuo kurios konkrečiu atveju ji negali nukrypti nenurodydama priežasčių, atitinkančių vienodo požiūrio principą, tokios vidaus priemonės pačios savaime nėra teisės taisyklės, todėl jų negalima pakeisti arba papildyti Sąjungos institucijos priimta privaloma priemone pagal Sutartyje nustatytas taisykles ir procedūras.

76. Bendrasis Teismas, mano manymu, skundžiamos nutarties 68 punkte teisingai nusprendė, kad naujoje administracinėje praktikoje pateiktas išaiškinimas nedera su faktinėmis įgyvendinimo reglamento nuostatomis. Bendrojo Teismo motyvai grindžiami keliais argumentais, o skundžiamos nutarties 67 ir 68 punktuose išdėstytų argumentų savaime pakanka Bendrojo Teismo argumentams patvirtinti. Vadinasi, apeliančių ketvirtasis pagrindas yra neveiksmingas ir negali būti nagrinėjamas toliau.

77. Iš tiesų administracinė praktika sukėlė ar bent jau sudarė klaidingą įspūdį dėl to, ar Komisijos išvados dėl ekonominių sąlygų buvo privalomos. Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo procedūros reglamentuose šiems teismams suteikiama galimybė susipažinti su tokiomis faktinėmis aplinkybėmis, sudarant sąlygas jiems nuspręsti dėl bylinėjimosi išlaidų apeliančių naudai, kaip tai padarė Bendrasis Teismas šioje byloje [60].

D. Dėl penktojo pagrindo, susijusio su papildomais reikalavimais pagal SESV 263 straipsnio 4 dalį

78. Nurodydamos penktąjį pagrindą apeliantės teigia, kad jos atitinka SESV 263 straipsnio ketvirtoje dalyje išvardytus reikalavimus, būtent kad jos yra tiesiogiai ir konkrečiai susijusios.

79. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Bendrasis Teismas teisingai pritarė Komisijos pateiktam nepriimtinumu grindžiamam prieštaravimui, nes nebuvo akto, kurį būtų galima ginčyti, jis nepadarė jokios teisės klaidos nenagrinėdamas klausimo, ar apeliantės yra tiesiogiai ir konkrečiai susijusios. Išvada, kad nebuvo jokio akto, kurį būtų galima ginčyti pagal SESV 263 straipsnį, buvo pakankama ieškiniui atmesti.

VII. Išlaidos

80. Pagal Procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

81. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš apeliančių, o šios bylą pralaimėjo, joms turi būti nurodyta padengti ne tik savo, bet ir Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas. Argumentai, kaip antai išdėstyti skundžiamos nutarties 72–75 punktuose, leidžiantys pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 139 straipsnį priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas, šiam apeliaciniam skundui negali būti taikomi.

VIII. Išvada

82. Atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes, manau, kad Teisingumo Teismas turėtų:

1) atmesti apeliacinį skundą ir

2) priteisti iš *thyssenkrupp Electrical Steel GmbH* ir *thyssenkrupp Electrical Steel Ugo* bylinėjimosi išlaidas.

60 Skundžiamos nutarties 72–75 punktai.